

Vol. 1 No. 2 (2023)

Available since: 2023

Published: 2 times a year

Founders: State University of Economics and Technology

ISSN: 3041-1246

E-mail: ete@duet.edu.ua Journal homepage: <https://ete.org.ua>

JEL: D290, M41

DOI: 10.62911/ete.2023.01.02.06

Professional Unions: Public Position and Accounting Activities

Citation:

Kondratiuk, O., & Dutchak, R. (2023). Professional Unions: Public Position and Accounting Activities. Scientific and practical journal "Economics and technical engineering", 1(2), 77–86. <https://doi.org/10.62911/ete.2023.01.02.06>

Olha Kondratiuk

Assoc. Prof. PhD, State University of Economics and Technology, Kryvyi Rih, Ukraine

e-mail: kondratyuk_om@duet.edu.ua

 ORCID iD: 0000-0003-1000-0568

Ruslan Dutchak

PhD, State University of Economics and Technology, Kryvyi Rih, Ukraine

e-mail: dutchak_rr@duet.edu.ua

 ORCID iD: 0000-0002-4837-068X

Abstract: Professional associations in the form of trade unions have existed for several centuries and are of interest to both academic and business circles. The initial reasons for the emergence of trade unions are related to the historical development of society and changes in production methods. Trade unions emerged as a form of self-organization and self-defense of employees who found themselves in conditions of disadvantage and social injustice. The main issues addressed by trade unions were wages, working conditions, and protection of employees' rights. Trade unions are involved in regulating labor, social and economic relations between workers, employers and the state. Globalization has caused transformational changes in trade unions. Consequently, their social positions have changed. Analytical and synthetic research methods were used to study the current state of trade unions and accounting features. Analytical methods consist in studying the essence and functions of trade unions and comparing them at different moments of society's development, identifying the factors that have influenced the transformation of trade unions over time. Synthetic methods consist in combining parts into a whole, creating new phenomena or concepts based on already known ones. These methods allow generalizing, systematizing, comparing and evaluating information obtained from different sources and drawing reasonable conclusions. The method of "online interview" was used, which is a method of conducting individual interviews through online communication tools such as e-mail, chat, video or audio communication. The method was used to obtain information from the heads and accountants of trade union organizations in the Dnipro region about the role of citizens' associations, accounting features, and their participation in solving statutory issues of trade unions. The results of the research allowed us to reveal the gradual transformation of trade unions at the international level and the need for accounting solutions to new challenges. These results can be useful for teachers, accountants, and trade union leaders to determine the trajectory of development of a particular organization.

Received: 10/09/2023

Accepted: 15/11/2023

Keywords: trade union, social position, transformation, accounting, budget, financial statements

JEL: D290, M41

Professional Unions: Public Position and Accounting Activities

Olha Kondratiuk

Assoc. Prof. PhD, State University of Economics and Technology, Kryvyi Rih, Ukraine

e-mail: kondratyuk_om@duet.edu.ua

 ORCID iD: 0000-0003-1000-0568

Ruslan Dutchak

PhD, State University of Economics and Technology, Kryvyi Rih, Ukraine

e-mail: dutchak_rr@duet.edu.ua

 ORCID iD: 0000-0002-4837-068X

Abstract: Professional associations in the form of trade unions have existed for several centuries and are of interest to both academic and business circles. The initial reasons for the emergence of trade unions are related to the historical development of society and changes in production methods. Trade unions emerged as a form of self-organization and self-defense of employees who found themselves in conditions of disadvantage and social injustice. The main issues addressed by trade unions were wages, working conditions, and protection of employees' rights. Trade unions are involved in regulating labor, social and economic relations between workers, employers and the state. Globalization has caused transformational changes in trade unions. Consequently, their social positions have changed. Analytical and synthetic research methods were used to study the current state of trade unions and accounting features. Analytical methods consist in studying the essence and functions of trade unions and comparing them at different moments of society's development, identifying the factors that have influenced the transformation of trade unions over time. Synthetic methods consist in combining parts into a whole, creating new phenomena or concepts based on already known ones. These methods allow generalizing, systematizing, comparing and evaluating information obtained from different sources and drawing reasonable conclusions. The method of "online interview" was used, which is a method of conducting individual interviews through online communication tools such as e-mail, chat, video or audio communication. The method was used to obtain information from the heads and accountants of trade union organizations in the Dnipro region about the role of citizens' associations, accounting features, and their participation in solving statutory issues of trade unions. The results of the research allowed us to reveal the gradual transformation of trade unions at the international level and the need for accounting solutions to new challenges. These results can be useful for teachers, accountants, and trade union leaders to determine the trajectory of development of a particular organization.

Keywords: trade union, social position, transformation, accounting, budget, financial statements

Професійні об'єднання: суспільна позиція та бухгалтерський облік діяльності

Ольга Кондратюк,

к.е.н., доцент, Державний університет економіки і технологій, Україна

e-mail: kondratyuk_om@duet.edu.ua

 ORCID iD: 0000-0003-1000-0568

Руслан Дутчак,

к.е.н., доцент, Державний університет економіки і технологій, Україна

e-mail: dutchak_rr@duet.edu.ua

 ORCID iD: 0000-0002-4837-068X

Анотація: Професійні об'єднання у вигляді професійних спілок існують кілька століть та викликають інтерес, як у наукових, так і у ділових колах. Первісні причини виникнення профспілок пов'язані з історичним розвитком суспільства та зміною способів виробництва. Профспілки виникли як форма самоорганізації та самозахисту найманих працівників, які опинилися в умовах знедолення та соціальної несправедливості. Основними питаннями, якими опікувалися професійні спілки, були: розмір оплати, умови праці, захист прав найманих працівників. Профспілки беруть участь у регулюванні трудових, соціальних та економічних відносин між робітниками, роботодавцями та державою. Глобалізація спричинила трансформаційні зміни професійних спілок. Отже, змінилися їх суспільні позиції. Для дослідження сучасного стану професійних об'єднань та особливостей бухгалтерського обліку використано аналітичні та синтетичні методи дослідження. Вони дозволяють систематизувати, узагальнити, порівняти та оцінити інформацію, отриману з різних джерел та зробити обґрунтовані висновки. Використано метод «інтерв'ю-онлайн» - це метод, який полягає в проведенні індивідуальних бесід за допомогою онлайн-засобів комунікації, таких як електронна пошта, чат, відео- або аудіо-зв'язок. За його допомогою отримано інформацію від керівників та бухгалтерів профспілкових організацій Дніпровського регіону про роль об'єднань громадян, особливості обліку, їх участь у вирішенні статутних питань професійних спілок. Результати досліджень дозволили охарактеризувати трансформацію профспілок на міжнародному рівні, визначити їх сучасну позицію в суспільстві та необхідність нормативного урегулювання та адаптації бухгалтерського обліку для забезпечення рішення нових завдань.

Ключові слова: профспілка, суспільна позиція, трансформація, бухгалтерський облік, бюджет, звітність

Вступ (Introduction)

Дослідження профспілок, зміна їх ролі з розвитком суспільства, та суміжних тем складають мільйони записів (3 600 000) у Google Scholar. Чисельність публікацій авторів останні роки вражає. Це говорить про значний інтерес до ролі профспілок, їх сучасної позиції, досліджень взаємного впливу профспілок і суспільства, взаємної трансформації під дією чисельних факторів. Отже, і актуальність теми дослідження зростає.

Суспільна позиція щодо професійних спілок відображена на сайтах громадських організацій та професійних спілок, матеріалах конференцій та звітів, публікаціях вчених та практиків.

Розширення діяльності профспілок сьогодні впливає на особливості бухгалтерського обліку їх діяльності. За даними Google Scholar нараховується до 4 000 публікацій, які містять лексеми «бухгалтерський облік» та «профспілки» у своїх назвах, абстрактних або ключових словах. Розширення кола питань та оновлення іміжду профспілок, зумовлюють відповідні зміни в організації та технології бухгалтерського обліку, звітуванні, що є особливо важливим для донорів, грантодавців, ділових партнерів та самих бухгалтерів.

Найбільша кількість публікацій, які стосуються бухгалтерського обліку в профспілках, була опублікована в 1990-х та 2000-х роках в США, Великій Британії, Україні та Німеччині. Це пов'язано з тим, що: 1) в цей період відбувалися значні зміни в економічній, політичній та соціальній сферах в багатьох країнах світу, які впливали на роль та функції профспілок та обліку; 2) в цих країнах профспілки мають давню історію, сильний вплив на економіку та політику, високий рівень організованості та активності.

В останні роки кількість публікацій стосовно бухгалтерського обліку в профспілках зменшилась, у порівнянні з зазначеним вище періодом. Враховуючи такі фактори, як глобалізація, діджиталізація, аутсорсинг, необхідність підтримування демократичності, прозорості й відповідальності перед своїми членами і суспільством, змінюються завдання бухгалтерського обліку, технології формування облікової інформації та звітування. Бухгалтерський облік є необхідним інструментом, який допомагає профспілкам виконувати

свою місію та цілі, захищати права та інтереси працівників. Отже, потребує дослідження та розкриття цих змін.

Теорію розвитку профспілок та трансформацію під впливом чисельних факторів викладено в публікаціях, які представлені Міжнародною організацією праці (Haw ere trade unions adapting to changes in the world of work, 2023), (Trade unions have important challenges ahead of them, 2023), Чартерним інститутом розвитку персоналу (An introduction to Trade Unions and how to work with them effectively, 2022), Глобальним індустріальним союзом (Just Transition: Unions demand bold action at COP28, 2023); in European Industrial Relations Dictionary (Trade union, 2021); в публікаціях і дослідженнях (Hlushchenko 2021), (Doucouliagos, Freeman, Laroche 2017, 2018), (Айонuevo 2023) та в інших джерелах. Профспілки досліджені як робочий рух, як організації, членами яких, як правило, є робітники або службовці; як монополії чи громадський голос; як важливі інститути, котрі впливають на різні результати в економіці та суспільстві, такі як заробітна плата, продуктивність, безробіття, нерівність, дискримінація, освіта, здоров'я, політика та демократія. Доведено, який вплив спричинила міграція, та які нові позиції займає зараз профспілковий рух. Зважаючи на кількість праць, необхідно узагальнити світовий досвід розвитку профспілкового руху та виявити взаємний вплив змін в суспільстві, позиції профспілок та відповідні зміни бухгалтерського обліку в професійних, неприбуткових об'єднаннях.

Метою статті є дослідження трансформаційних змін та місця профспілок в суспільстві, розкриття особливостей обліку діяльності профспілок, викликаних трансформаціями.

Результати (Results)

Професійні спілки мають давню історію, яка почалася в часи промислової революції в XVIII-XIX століттях. Вони виникли як реакція на несправедливі та небезпечні умови праці. З того часу професійні спілки розвивалися та адаптувалися до змін у економіці, технологіях, політиці та суспільстві (табл. 1) та сьогодні стають такими собі «провідниками змін» (International Labor Organization, 2023).

Таблиця 1. Етапи розвитку професійних спілок в світі на основі аналізу інтернет-джерел*

Етап	Країни	Особливості
Початок. XVIII-XIX ст.	Велика Британія, Франція, Німеччина, США та ін.	Профспілки виникли як реакція на несправедливі та небезпечні умови праці, які переживали робітники на фабриках та шахтах. Вони боролися за скорочення робочого часу, покращення заробітної плати, запровадження соціального страхування та інших прав. Профспілки брали також участь у політичних рухах, наприклад, анархізм, соціалізм, синдикалізм.
Розквіт. XX ст.	Більшість країн світу	Профспілки стали важливими суб'єктами соціальної політики та демократії в багатьох країнах світу. Вони досягли значних успіхів у встановленні та захисті стандартів праці, соціального захисту, трудових відносин та соціального діалогу. Професійні спілки об'єдналися також в регіональні та організації, такі як ЄКП – Міжнародна конфедерація профспілок, МКВП – Міжнародна конфедерація вільних спілок.
Криза. Кінець XX - початок XXI ст.	Більшість країн світу	Профспілки зіткнулися з багатьма викликами та труднощами в умовах глобалізації, технологічних змін, соціальних трансформацій та політичних криз. До них належать: зменшення чисельності членів профспілок через міграцію та індивідуалізацію праці; зростання неформальної та часткової зайнятості, безробіття, наприклад, в наслідок Covid-19, зниження фінансових та організаційних

можливостей профспілок внаслідок зменшення членів та через кризу державного бюджету, недотримання законодавства про профспілки та соціальне партнерство; корупція, втрата довіри та авторитету профспілок серед працівників, роботодавців та влади через політизацію, конфліктність профспілкового руху, низьку ефективність захисту інтересів та прав найманих працівників.

Адаптація. Більшість
XXI ст. країн світу

Профспілки намагаються адаптуватися до нових умов та відповісти на сучасні виклики.

До їх нових стратегій та напрямів діяльності належать наступні: залучення нових членів, особливо молоді, жінок, мігрантів та працівників неформального сектору; реформування управління і структури профспілок, зміцнення її демократичності та незалежності; підвищення рівня комунікацій зі своїми роботодавцями, членами, громадськістю і владою; підвищення соціальної відповідальності, професійної компетентності активістів і лідерів та інформованості; розвиток соціального діалогу та колективних перемовин на різних рівнях; використання альтернативних методів вирішення трудових конфліктів; співпраця з іншими неприбутковими, громадськими організаціями, міжнародними і європейськими профспілковими організаціями, політичними партіями; адаптація до змін, пов'язаних з автоматизацією, цифровими технологіями, захист прав працівників в нових сферах і в цифровій економіці.

*(International Labor Organization, 2023; International Labor Organization, 2023; European Industrial Relations Dictionary, 2022; United Nations Research Institute for Social Development United Nations; Añonuevo T. Q.; etc).

Глибокі зміни, які відбуваються сьогодні у світі праці та суспільстві загалом, мають очевидні наслідки для працівників і вимагають миттєвої реакції профспілок на такі зміни. Відповідно до звіту Міжнародної організації праці про соціальний діалог за 2022 р. (International Labor Organization, 2023), Марія Х. Андре відмітила, що профспілки вважаються одними з найбільших представницьких організацій у світі з понад 251 мільйоном членів. Зростання членів профспілок за останні 10 років на 3,6 % відбулося за рахунок об'єднання самозайнятих працівників. Проте об'єднання профспілок не встигає за зростанням зайнятості, і в усьому світі щільність профспілок нижча, ніж 10 років тому. Крім того, рівень об'єднання в профспілки серед людей з нестандартною чи нестабільною зайнятістю, таких як тимчасові працівники, самозайняті особи або працівники неформальної економіки та цифрових платформ, залишається нижчим, ніж серед працівників на стандартних роботах. Рівень членства в профспілках значно відрізняється в країнах і континентах, наприклад від 1% в Бурунді до 79 % у Ісландії. Рівень членства в профспілках є вищим серед жінок, ніж чоловіків, рівень членства в профспілках є вищим у державному секторі, ніж у приватному. COVID-19 спричинив обмеження профспілкової діяльності та порушення профспілкових прав, падіння кількості членів, у багатьох випадках це призвело до несплати профспілкових внесків. Проте профспілки домовилися про захисні заходи для працівників на передовій з точки зору безпеки та гігієни праці та захисту заробітної плати. Наприклад, у Німеччині профспілки підписали колективну угоду, якою запроваджено схему захисту 80% зарплати працівників. Урядами підписані угоди про дистанційну роботу та послаблення правил. Профспілки змогли досягти позитивного прогресу під час пандемії, організовуючи та об'єднуючи працівників різних компаній (Amazon, Apple, Starbucks). Створено профспілки для сезонних працівників, сприяння подвійному членству в різних профспілках різних країн для мігрантів та заробітчанин, а також організацію профспілок для працівників цифрових платформ, водіїв та кур'єрів, інших нестандартних професій. Розширено коло традиційних завдань, включено в соціальний діалог

такі питання, як технології, зміна клімату, сталий розвиток, гендерні проблеми, рівна оплата праці, насильство та домагання на роботі. Прийнято рішення про необхідність залучення молоді (середній вік профспілок – 55-65 років) та зменшення молодіжного безробіття.

Д. Галін дослідив вплив глобалізації та збільшення влади і впливу транснаціональних компаній на уповільнення робочого руху, зміни його цінностей, утворення іншого роду недержавних організацій (галузевих спілок, асоціацій, благодійних, правозахисних, соціальних та інших організацій), котрі також намагаються вирішувати соціальні і політичні проблеми. Революційні зміни в комунікаційних та транспортних технологіях, мобільність капіталу, зростаюча казуалізація висунули перед профспілками завдання, щоб повернути втрачені позиції: об'єднатися в транснаціональні корпорації/міжнародні конфедерації профспілок – стати глобалізованими, організувати неформальний сектор, взаємодіяти з іншими суб'єктами громадянського суспільства для просування більш широкого соціального і політичного порядку денного (Gallin D., 2000).

Профспілки також повинні адаптуватися до змін, які відбуваються в умовах глобалізації, таких як поширення інформаційних технологій, зростання конкуренції, розвиток міжнародної торгівлі та інтеграції, зміна соціальних та екологічних вимог. Це вимагає від профспілок підвищення ефективності та прозорості своєї діяльності, покращення комунікації та зв'язків зі своїми членами та партнерами, а також забезпечення відповідності своїх цілей та стратегій глобальним викликам та можливостям.

Об'єднання або міжнародна співпраця з професійними спілками та іншими неприбутковими і недержавними організаціями зумовлює необхідність враховувати особливості бухгалтерського обліку в різних країнах, з якими вони співпрацюють, або мають свої філії. Наприклад, в деяких країнах профспілки зобов'язані подавати свою фінансову звітність до державних органів, а в інших – ні. Також в різних країнах можуть бути різні податкові та соціальні норми, які впливають на ведення обліку в професійних спілках.

Профспілки є неприбутковими організаціями, які здійснюють свою діяльність сьогодні не тільки за рахунок членських внесків, а й дотацій, пожертвувань, грантів та інших джерел фінансування. Вирішальне значення для підзвітності та прийняття рішень, а також довіри до неприбуткових організацій (НПО) є підготовка фінансової звітності. Однак для НПО немає єдиних міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, на відміну від приватного та державного секторів. Лише у кількох юрисдикціях розроблено керівництва, які враховують унікальні характеристики НПО та типи операцій, які вони здійснюють. Багато НПО все частіше працюють у глобальному середовищі фінансування і це призводить до безлічі міжнародних режимів грантів і фінансування. Донори, котрі підтримують діяльність неприбуткових організацій розробили вимоги до фінансової звітності для задоволення своїх індивідуальних потреб, частково через відсутність єдиної прийнятої міжнародної системи бухгалтерського обліку, але це призвело до різноманітності вимог до фінансової звітності. У поєднанні з різними законами та правилами, що діють у різних країнах та регіонах, фінансова звітність може бути не достатньо зрозумілою. Це може обмежити можливості донорів використовувати ці звіти як частину процесу отримання впевненості в тому, що фінансування використовувалося економічним і ефективним способом для досягнення тих цілей, для яких воно було надано.

На основі опитувань респондентів, проведених Chartered Institute of Public Finance and Accountancy (CIPFA) у 179 країн, з'ясувалось, що 72% погодилися або повністю погодилися з тим, що міжнародний стандарт бухгалтерського обліку або керівництво, спеціально призначені для НПО, були б корисними (Chartered institute of public finance and accountancy, 2021).

Влітку 2021 р. був опублікований проєкт/консультаційний документ «Міжнародна фінансова звітність для некомерційних організацій» (IFR4NPO), спрямований на вирішення означених проблем шляхом розробки застосованого на міжнародному рівні посібника з фінансової звітності для некомерційних організацій («Керівництво»). Це принесе користь широкому колу НПО та їх зацікавленим сторонам, оскільки фінансові звіти НПО стануть

прозорішими, достовірнішими та зручнішими для порівняння. До зацікавлених сторін НПО належать керівники, грантодавці (великі донори), регулюючі органи, уряди (включаючи податкові органи), аудитори, фінансові групи, інші НПО, кредитори, науковці та представники громадськості, які підтримують роботу НПО або отримують вигоду від неї.

Проект розробляється для неприбуткових організацій, котрі мають основну мету надання послуг на благо суспільства та/або спрямовують будь-які надлишки на досягнення своєї основної мети з надання послуг, та/або одержують дохід від добровільного фінансування, та/або зберігають та використовують активи в соціальних цілях.

Проект відкритий для обговорення на сайті до 15.03.2024 р. (Chartered institute of public finance and accountancy, 2021). Коментарі можуть бути надані з будь-яких або всіх питань, порушених у частинах Консультативного документа. Мета полягає в тому, щоб: 1) залучити зацікавлені сторони до необхідності створення спільного посібника з фінансової звітності, який може застосовуватися для НПО на міжнародному рівні; 2) вирішити найважливіші та значущі проблеми фінансової звітності, з якими стикаються НПО у всьому світі та врахувати інтереси зацікавлених сторін.

Прийняття IFR4NPO підвищить довіру до сектору неприбуткових організацій (НПО), який повинен демонструвати свою відповідальність перед своїми численними національними та міжнародними зацікавленими сторонами за допомогою послідовної та якісної фінансової звітності; зменшить поточне навантаження та дублювання зусиль для НПО та донорів у виконанні різних та, іноді, суперечливих вимог до фінансової звітності.

Це може сприяти оптимальнішому та ефективнішому використанню ресурсів, полегшити здійснення моніторингу та оцінки результатів діяльності неприбуткових організацій; забезпечити професійний розвиток та підвищити кваліфікації бухгалтерів та аудиторів, їх кар'єрні перспективи; підсилити статусу і ролі організації неприбуткового сектору (Chartered institute of public finance and accountancy, 2021).

На профспілки в Україні поширюються загальні вимоги П(С)БО 25, а також інших П(С)БО. Національні П(С)БО розроблено на основі МСФЗ, у яких не враховується специфіка діяльності некомерційних організацій. Відповідно й П(С)БО не обумовлюють специфіку бухгалтерського обліку в неприбуткових організаціях, а інших нормативних документів для НПО немає. Згідно з нормами Податкового кодексу України, до неприбуткових організацій відносять підприємства, організації, установи, створені для провадження наукової, освітньої, культурної, оздоровчої, екологічної, релігійної, благодійної, соціальної, політичної та іншої діяльності з метою задоволення потреб та інтересів громадян у межах, визначених законодавством України, без мети отримання прибутку.

Первинні профспілкові організації в Україні за формальними ознаками вписуються в категорію суб'єктів мікропідприємництва (балансова вартість активів - до 350 тисяч євро; чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 700 тисяч євро; середня кількість працівників - до 10 осіб), об'єднання профспілок за галуззю, наприклад, Профспілка працівників освіти і науки України, Профспілка гірників і металургів України – в категорію малих підприємств за критеріями ст. 2 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні (балансова вартість активів - до 4 мільйонів євро; чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) – до 8 мільйонів євро; середня кількість працівників - до 50 осіб). Такі неприбуткові організації, мають подавати фінансову звітність, скорочену по показникам, у складі балансу і звітності про фінансові результати відповідно до П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». За власною ініціативою, фінансова звітність може бути складена за МСФЗ.

Бухгалтерський облік в профспілці можуть здійснювати: керівник профспілки, бухгалтерська служба на чолі з головним бухгалтером, фізична особа-підприємець з відповідним колом КВЕД, централізована бухгалтерія або аутсорсингова компанія. Відповідне рішення приймається, виходячи з фінансових можливостей організації.

Невід'ємним елементом організації бухгалтерського обліку є облікова політика підприємства, яка розробляється відповідно до вимог П(С)БО/МСФЗ, методичних

рекомендацій з формування облікової політики, постановами ЦК відповідної профспілки та вводиться в дію наказом. Особливостями облікової політики є включення параграфу про джерела надходжень (гранти, членські, донорські благодійні внески грошовими коштами та іншими активами) і напрямків витрачання коштів.

Кошторис є основою для ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності профспілки, та відображає джерела надходження та напрями використання коштів за рік. Кошторис складається з двох частин: доходів та витрат (табл.2) відповідно до Статуту профспілки.

Таблиця 2. Доходи і витрати профспілкової організації*

Надходження	Витрачання
Членські внески від членів профспілки обов'язкові або добровільні	Надання матеріальної допомоги членам профспілки у разі виникнення складних життєвих обставин.
Відрахування коштів підприємствами у розмірі не менше 0,3% від фонду оплати праці (під час військового снану не діє)	Придбання різноманітного майна для здійснення діяльності профспілки, наприклад, обладнання, меблі, транспорт, матеріали, спортивний інвентар, література
Пожертви від громадян, підприємств, організацій, фондів, гранти на підтримку діяльності профспілки або на конкретні цілі та проекти	Оплата праці працівників профспілки, матеріального заохочення за активну діяльність членів профспілки у профспілкомому житті
Кошти або майно, отримані у дарунок від керівників, членів профспілки або інших осіб	Організація та проведення заходів, спрямованих на захист прав та інтересів членів профспілки, а також на підвищення їх професійного рівня, кваліфікації, освіти, культури, здоров'я. Наприклад, конференції, семінари, тренінги, курси, екскурсії, оздоровлення, спорт.
Інші надходження, наприклад, від господарської, благодійної, освітньої, культурної, спортивної діяльності профспілки	Інші витрати, які необхідні для забезпечення діяльності профспілки та виконання її статутних завдань.

*(Debet Kredyt,2019; Pidpriumstvo «Navchalno-metodychnyi tsentr» Federatsii profspilkovykh orhanizatsii Chernihivskoi oblasti,2011).

Кошторис складається на основі аналізу попередніх періодів, планів та прогнозів діяльності профспілки, а також враховуючи законодавчі та нормативні вимоги. Затверджується органом управління профспілки, який визначений її статутом, та контролюється головою або головним бухгалтером профспілки. Кошторис може бути скоригований у разі виникнення обставин, які суттєво впливають на доходи та витрати, але за умови дотримання процедури затвердження та контролю.

Профспілкові організації мають право застосовувати спрощений план рахунків, або загальний план рахунків активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, застосовують сучасні управлінські інформаційні системи і технології для ведення бухгалтерського обліку, електронний документообіг та звітування.

Діджиталізація всіх сфер суспільства здійснює вплив на управління та комунікації з членами профспілки. Проведення конференцій, термінових нарад, ведення бухгалтерського обліку, звітування, опитування, оголошення пропозицій, обмін документами, прийом заяв на матеріальну допомогу, перерахування коштів вже зараз здійснюється дистанційно. Це зменшує матеріальні витрати та витрати часу, завантаженість профспілкових комітетів та її членів. Для популяризації роботи профспілки та оприлюднення результатів роботи,

злагодженої роботи, швидкої комунікації з усіма її членами використовуються групи та сторінки в соціальних мережах, Zoom та Meet конференції.

Висновки (Conclusions)

Професійні спілки є великою організованою групою громадянського суспільства, яка може зробити унікальний внесок у його розвиток, де задоволення основних людських потреб є головним пріоритетом. Значний вплив на трансформацію профспілок зумовила глобалізація, разом як з позитивними, так і негативними наслідками. На сьогодні світовий профспілковий рух має вагомий вплив, долучається до вирішення питань міграції, зайнятості, освіти, здоров'я, гендерної рівності, об'єднання людей з нестандартною чи нестабільною зайнятістю та цифрових платформ, кліматичних змін, співпраці з іншими профспілковими, неприбутковими і міжнародними організаціями, взаємодії з державними органами. Відповідні зміни зумовлюють зміни у фінансовому управлінні таких організацій, у інформаційному задоволенні потреб усіх учасників профспілкової організації, інвесторів, благодійників та меценатів, що ставить нові завдання перед бухгалтерським обліком генерувати прозору облікову, звітну та нефінансову інформацію для підвищення довіри, укріплення суспільної позиції та мотивації вирішувати невідкладні питання.

Конфлікт інтересів (Conflicts of interest)

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів

Фінансування (Funding)

Дослідження не отримувало зовнішнього фінансування

Внесок авторів (Authors contribution)

Підбір джерел для дослідження, вступ, загальне оформлення, результати дослідження особливостей бухгалтерського обліку і звітності профспілок, К.О.; Загальна концепція, результати дослідження значення професійних спілок, їх трансформація та сучасна суспільна позиція, висновки, перевірка, Д.Р.

Література (References)

- Añonuevo T. Q. (2023). The role of the trade union movement in migration and development: a contribution from the Building and Wood Workers International (BWI). *Proceedings of the Intersessional Workshop on "Making Global Labour Mobility a Catalyst for Development", Session 3 "The Role of the Private Sector and other Stakeholders in Making Labour Migration Work for Development"*. Retrieved November 24. https://www.iom.int/sites/g/files/tmzbd1486/files/jahia/webdav/shared/shared/mainsite/microsites/IDM/workshops/global_labour_mobility_0809102007/presentations/notes_anonuevo.pdf
- Debet Kredyt (2019). Bukhhalterський oblik u profspiltsi retrieved November 26 <https://online.dtkr.ua/2019/42/60682>
- Doucouliafos H., Freeman R. B., & Laroche P. (2017) The Economics of Trade Unions: A Study of a Research Field and its Findings. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315713533>
- Doucouliafos H., Freeman R. B., Laroche P., & Stanley T. D. (2018). How credible is trade union research? Forty years of evidence on the monopoly–voice trade-off. *ILR Review*, 71(2), 287–305. <https://doi.org/10.1177/0019793917751144>

- Gallin D. (2000) Trade Unions and NGOs: A Necessary Partnership for Social Development Civil Society and Social Movements. United Nations Research Institute for Social Development United Nations. <https://www.files.ethz.ch/isn/102664/1.pdf>
- Hlushchenko M. P. (2021). Rol profspilok u zakhysti trudovykh prav v umovakh rozvytku tsyfrovoy ekonomiky. Naukovi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova 36 Seriya 18. Pravo. <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series18.2021.36.04>
- Just Transition: Unions demand bold action at COP28. (2023, 23 November) Industriall global union presents a position on the participation of trade unions in the acceptance of participation in solving pressing climate issues at COP28 [Press release]. <https://www.industriall-union.org/just-transition-unions-demand-bold-action-at-cop28>
- Pidpriemstvo «Navchalno-metodychnyi tsentr» Federatsii profspilkovykh orhanizatsii Chernihivskoi oblasti (2011). Finansova robota v profspilkovykh orhanizatsiiakh. Metodychni rekomendatsii dlia holiv profkomiv ta bukhhalteriv. Retrieved November 26. <https://fpo.volyn.ua/2019/wp-content/uploads/2015/07/Finansova-robota-v-profspilkovyh-organizatsiyah-Metodychni-rekomendatsiyi-dlya-goliv-profkomiv-ta-buhgalteriv.pdf>
- Podatkovi kodeks Ukrainy (2011) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
- The Chartered institute of public finance and accountancy (2021). International Financial Reporting for Non-Profit. Organizations Consultation Paper, 2023. Retrieved November 24, <https://www.ifr4npo.org/exposure-draft-2/>.
- The Chartered institute of public finance and accountancy (2021). Exposure Draft 2 is open for public comment until 15 March 2024. Retrieved November 24, 2023. <https://www.ifr4npo.org/have-your-say/>
- Trade union. in European Industrial Relations Dictionary, Dublin. Retrieved December 14, 2022. <https://www.eurofound.europa.eu/en/european-industrial-relations-dictionary/trade-union>
- Trade unions in transformation. (2023, 02 June). The International Labor Organization presents the interview M. H. ANDRE 'How are trade unions adapting to changes in the world of work'. [Press release]. https://www.ilo.org/actrav/media-center/news/WCMS_883756/lang--en/index.htm
- Trade unions in transition. (2023 August). The International Labor Organization has voiced important challenges ahead trade unions [Press release]. https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/---actrav/documents/meetingdocument/wcms_764548.pdf
- Trade unions: an introduction. (2022, 12 July). CIPD publishes an introduction to trade unions and how to work with them effectively [Press release] https://www.cipd.org/globalassets/media/knowledge/knowledge-hub/webinars-2/trade-unions-factsheet_20221229t154629.pdf
- Zakon Ukrainy «Pro bukhhalterskyi oblik i finansovu zvitnist v Ukraini" (1999) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>